

Študentska organizacija Slovenije
Dunajska cesta 51
1000 Ljubljana

ŠOS-2020-94-PR

Janez Cigler Kralj
Minister
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana
gp.mdds@gov.si

dr. Simona Kustec
Ministrica
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
gp.mizs@gov.si

Tomaž Gantar
Minister
Ministrstvo za zdravje
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana
gp.mz@gov.si

Jernej Vrtovec
Minister
Ministrstvo za infrastrukturo
Langusova ulica 4
1535 Ljubljana
gp.mzi@gov.si

Ljubljana, 29. oktober 2020

ZADEVA: Predlogi Študentske organizacije Slovenije za protikoronski paket 6 (PKP 6)

Spoštovani,

Vlada Republike Slovenije je v preteklih dneh napovedala pripravo novega protikorona zakona, šestega po vrsti, ki bo namenjen lajšanju posledic ponovnega omejevanja gibanja za zaježitev širjenja bolezni COVID-19. Študentska organizacija Slovenije (ŠOS), tako kot v prvem valu okužb v marcu in aprilu tega leta predlaga sprejem nekaterih ukrepov, ki bi študentom olajšala obdobje omejevanja gibanja, katerega posledice so med drugim izvajanje študijskega procesa na daljavo, izseljevanje iz študentskih domov in bivanje v kraju stalnega prebivališča, otežen prehod med občinami oz. regijami za namene izvajanja študijskih obveznosti, itd.

V nadaljevanju tako pristojnim ministrstvom v sprejem predlagamo ukrepe iz različnih področij, ki bi študentom vsaj nekoliko olajšale študij in življenje v teh težkih časih.

1. Ukrepi s področja višje- in visokošolskega izobraževanja; pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)

- Glede na to, da se v študijskem letu 2020/2021 ponavlja zapiranje visokošolskih zavodov ter študij ponovno izvaja na daljavo, kot v preteklem študijskem letu, predlagamo, da se tudi za **trenutno študijsko leto zagotovi možnost dodatnega študijskega leta**, kot je bilo to zagotovljeno z 49. členom Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20 in 152/20 – ZZUOOP; ZIUZEOP). Ob tem predlagamo, da se za prihodnje študijsko leto status študenta **podaljša avtomatično**, saj se je na številnih visokošolskih zavodih dogajalo, da so status podaljšali zgolj študentom, ki so oboleli s COVID-19, niso pa upoštevali nekaterih posledic spremembe študijskega procesa, npr. pomanjkanje študijskih pripomočkov in gradiv, neustrezna internetna povezava v kraju stalnega prebivališča, itd.

2. Ukrepi s področja študentske politike; pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ)

- V preteklem obdobju omejevanja gibanja v pomladnih mesecih smo lahko videli, da so najkrajšo potegnili socialno najbolj ogroženi študenti. Upad ponudbe študentskega dela je bil 90 % (danes okoli 50 %), mnogi študenti pa v kraju stalnega prebivališča zaradi socialnega položaja družine niso imeli pogojev za normalno opravljanje študijskih obveznosti. Zato v drugem valu predlagamo **začasni dvig državnih štipendij za 25 %**, s čimer bi socialno ogroženim dijakom in študentom vsaj poskusili omogočiti opravljanje šolskih in študijskih obveznosti od doma.
- Kot smo na ŠOS že predlagali ob sprejemanju Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20; ZZUOOP) predlagamo, da se za študente, ki jim je bil podaljšan status na podlagi prej omenjenega 49. člena ZIUZEOP omogoči prejemanje štipendije po Zakonu o štipendiranju. Glede na to, da so bili v času razglašene epidemije in slabše dostopnosti do učnih gradiv, IT opreme, itd., v najslabšem položaju socialno ogroženi študenti, je dejstvo, da je med študenti, ki jim bo dodatno leto statusa študenta po 49. členu ZIUZEOP omogočeno, nadpovprečno velik delež socialno ogroženih študentov.

Kljub temu, da je štipendistom z 58. členom Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20; ZIUOOPE) podeljena pravica do dodatnega leta mirovanja štipendije, v kolikor štipendist ne napreduje v višji letnik, s tem njegov socialni položaj ni izboljššan. Če se bodo ti študenti želeli v prihajajočem študijskem letu vključiti v študijski proces ter zaključiti odprte študijske obveznosti, bodo siceršnji stroški (prevozov, prehrane, bivanja, morebitnih študijskih stroškov itd.) ostali enaki. Zato **predlagamo, da se v prihajajoči PKP 6 vključi tudi pravica do prejemanja (vsaj) državne štipendije za študente**, ki iz upravičenih razlogov niso napredovali v višji letnik, s čimer bi socialno najbolj ogroženim študentom olajšali vključitev v študijski proces v prihajajočem študijskem letu.

- Glede izvajanja določil, ki se navezujejo na **uveljavljanje izjemnih dosežkov za pridobitev Zoisovih štipendij; mirovanja štipendij ob nenapredovanju v višji letnik; sofinanciranja kadrovske štipendije ter odloga in obročnega vračanja štipendij** iz 7. poglavja ZIUOOPE, ki izhajajo iz prekinitve šolskih in študijskih dejavnosti v letu 2019/2020, **predlagamo, da se njihovo**

veljavnost podaljša za eno leto zaradi prekinitve običajnega šolskega in študijskega procesa v novem letu.

- Zaradi težje socialne in finančne situacije v dveh zaporednih šolskih in študijskih letih, ko se morajo dijaki in študenti še toliko bolj potruditi za zagotovitev zadostnih dohodkov za šolanje in življenje, kjer so pogosto največja finančna bremena na njih, predlagamo izvzem dohodkov iz študentskega dela in kadrovskega štipendiranja do višine posebne osebne olajšave iz cenzusa za pridobitev pravic iz ZUPJS.

3. Ukrepi s področja subvencioniranega bivanja študentov; pristojno MIZŠ

- Na podlagi 94. člena ZIUZEOP je bilo tekom prvega vala dijakom in študentom, ki so se bili prisiljeni izseliti iz dijaških oz. študentskih domov, omogočena oprostitev plačila stanarine za čas, ko v domovih niso smeli bivati. **Pričakujemo, da bo podoben ukrep uveljavljen tudi v trenutnem obdobju, saj subvencioniranega bivanja mnogi dijaki in študenti ne morejo in smejo koristiti.**

4. Ukrepi s področja subvencioniranega javnega potniškega prometa; pristojno Ministrstvo za infrastrukturo (Mzi)

- Kot je to veljalo za dijaške in študentske domove, so bili, po pomladnem valu omejevanja gibanja, dijaki in študenti na podlagi 94. člena ZIUZEOP upravičeni do povrnitve stroškov za subvencioniran javni potniški promet (JPP) zaradi njegovega nedelovanja. Kljub temu, da trenutno ta ni ustavljen, pa so ustavljeni izobraževalni procesi v živo, ki se izvajajo na daljavo, dijaki in študenti pa bivajo v kraju stalnega prebivališča. Kljub temu, da so mnogi že kupili vozovnico, sedaj, zaradi vladnih ukrepov za omejevanje gibanja, le-te ne morejo koristiti. Zato predlagamo **povrnitev stroškov dijakom in študentom, ki so že kupili vozovnico za mesec november ali polletno ali letno vozovnico.**

5. Ukrepi s področja subvencionirane študentske prehrane (SŠP), pristojno MDDSZ

- Podobno kot v prvem valu na ŠOS zopet predlagamo odpravo omejitve zaporednega koriščenja SŠP ter **uvedbo možnosti koriščenja dveh subvencij hkrati**. Trenutno lahko študentje do subvencioniranega obroka dostopamo samo preko dostave, kjer imamo z dostavljalcem osebni stik. Koriščenje dveh subvencij hkrati bi pomenilo manj osebnega stika in manj možnosti za prenos okužbe, hkrati pa bi pomenilo tudi manjšo finančno breme za študenta, saj ne bi večkrat plačeval cene dostave.
- Kot smiselno dopolnilo prvemu predlogu predlagamo tudi **možnost koriščenja štirih subvencij na dan**. Na ta način lahko študent koristi dve subvenciji naenkrat, dvakrat v enem dnevu.
- Nadalje predlagamo **možnost prenašanja subvencij za več kot dva meseca nazaj**. Predlagamo, da se vse subvencije prenašajo od 1.10.2020 do konca študijskega leta, s tem pa poveča dostopnost do SŠP.

- Z vidika dostopnosti do SŠP v tem trenutku pa bi imelo največji učinek **omogočanje izvajanje dostave za vse gostince, ki so vključeni v sistem SŠP**, tudi če ti v razpisu za izbor dostave niso predvideli.

6. Ukrepi na področju zdravstva; pristojno Ministrstvo za zdravje (MZ)

- Na ŠOS smo v času razglásene epidemije bolezni COVID-19 v marcu in aprilu letošnjega leta prejeli nemalo sporočil študentov predvsem medicine, ki so nesebično, pogosto tudi brez plačila, pomagali pri obravnavi bolnikov, obolelih s to boleznijo. Ti so med drugim sporočali, da, v primerjavi z zaposlenimi sodelavci, niso deležni enake obravnave pri plačilu za opravljeno delo v času epidemije. To je še posebej problematično za študente, ki so, v primerjavi z delavci v delovnem razmerju po pogodbi o zaposlitvi, v finančno šibkejšem in socialno negotovem položaju. Glede na to, da je 56. člen ZZUOOP vpeljal dodatek za neposredno delo s pacienti, obolelimi za COVID-19, je nesramno, da do dodatka niso upravičeni dijaki in študenti, ki so za svoje delo že tako podplačani. Zato zopet **predlagamo, da se tudi študente, ki opravljajo prakso v okviru študijskega programa in to delo opravljajo brezplačno, ali pa so zanj plačani (preko študentskega dela), dodatek v enakem odstotku običajnega plačila, ali v višini minimalne urne postavke za opravljanje študentskega dela (v kolikor trenutno delo opravljajo brezplačno) nameni tudi njim.**

Za vsa morebitna dodatna vprašanja, pojasnila, predloge in usklajevanje smo Vam na voljo.

Lep pozdrav,

Študentska organizacija Slovenije
Klemen Peran, I.r.
predsednik

Poslano v vednost:

- Kabinet Predsednika Vlade Republike Slovenije (gp.kpv@gov.si)
- Vlada Republike Slovenije (gp.gs@gov.si)